

NOTAT

Januar 2014

J.nr. 2013-0013443

Redegørelse om Arbejdsmarkedsstyrelsens gennemførelse af lufthavnstilsynet i 2011, 2012 og 2013

Sammenfatning

Til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål F, stillet af Beskæftigelsesudvalget den 18. november 2013 efter ønske fra Jakob Engel-Schmidt (V), er der udarbejdet en redegørelse om Arbejdsmarkedsstyrelsens lufthavnstilsyn.

Som led i finanslovsaftalen for 2011 indgik den tidligere regering sammen med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne en *aftale om en styrket indsats mod socialt bedrageri*. Ifølge aftalen skulle der bl.a. ske en intensivering af lufthavnstilsynet. Af aftalen fremgår det, at der i årene 2011-2014 er en målsætning om at gennemføre minimum 25 kontrolaktioner og om at brede kontrollen ud til andre lufthavne og grænseovergange end Kastrup Lufthavn.

Der blev som led i finanslovsaftalen for 2011 afsat en samlet bevilling til kontrolindsatsen mod socialt bedrageri. Efter en ressortomlægning i 2011 er bevillingen delt mellem Beskæftigelsesministeriet og Socialministeriet, således at der på Arbejdsmarkedsstyrelsens konto er afsat 3,3 mio. kr. i 2011, 3,2 mio. kr. i 2012 og 2,0 mio. kr. i hhv. 2013 og 2014 til bl.a. det intensiverede lufthavnstilsyn.

Den indgåede aftale og bevillingen på finansloven forpligter Arbejdsmarkedsstyrelsen til at leve op til målsætningen om at gennemføre som minimum 25 kontrolaktioner årligt og om at gennemføre kontrolaktioner ved andre lufthavne og grænseovergange end Kastrup Lufthavn.

Nærværende redegørelse viser, at Arbejdsmarkedsstyrelsen i 2012 ikke har levet op til målsætningen om at gennemføre minimum 25 kontrolaktioner som led i lufthavnstilsynet. I 2012 gennemførte styrelsen kun 11 kontrolaktioner.

Redegørelsen viser samtidig, at alle aktionerne i 2012 blev gennemført i Kastrup Lufthavn. Hermed har Arbejdsmarkedsstyrelsen heller ikke levet op til den del af målsætningen, som handler om også at gennemføre aktioner ved andre lufthavne og grænseovergange.

Arbejdsmarkedsstyrelsen beklager, at styrelsen hermed ikke har levet op til de forpligtelser, der ligger i aftalen.

Arbejdsmarkedsstyrelsen har i 2013 gennemført i alt 27 kontrolaktioner i lufthavnstilsynet. Heraf er 22 kontrolaktioner gennemført i Kastrup Lufthavn og 5 kontrolaktioner er gennemført ved andre lufthavne og grænseovergange, nemlig i Billund Lufthavn, ved Rødby færgehavn og ved Gedser færgehavn. Målsætningen i forhold til aftalen er således opfyldt i 2013, ligesom styrelsen også i 2014 vil sørge for at opfylde målsætningen.

Aftalen om lufthavnstilsynet

Som led i finanslovsaftalen for 2011 indgik den tidligere regering sammen med Dansk Folkeparti og Kristendemokraterne *Aftale om en styrket indsats mod socialt bedrageri*.

Af aftalen af 7. november 2010 fremgår bl.a. følgende vedrørende en intensivering af lufthavnstilsynet:

”De seneste erfaringer med lufthavnstilsynet peger på, at der er behov for en tostrengt strategi. For det første en fortsat bredt rettet kontrolindsats, der giver synlighed og som kan virke præventivt. For det andet en målrettet indsats mod de flyankomster og afgang, hvor der erfaringsmæssigt registreres en højere andel af personer, som potentielt set snyder med offentlige ydelser i relation til deres udlandsophold. På nuværende tidspunkt gennemføres minimum 12 tilsyn årligt i Kastrup Lufthavn. Pensionsstyrelsens kontrol skal øges i Københavns Lufthavn Kastrup i samarbejde med politi og SKAT. Fremover skal der som minimum gennemføres yderligere 13 målrettede tilsyn, hvilket vil være en kraftig styrkelse af indsatsen. Der vil således som minimum blive gennemført 25 kontrolaktioner om året. En yderligere intensivering af Lufthavnstilsynet vil betyde, at fremtidige aktioner også omfatter andre lufthavne og grænseovergange i overensstemmelse med gældende EU-regler”

Lufthavnstilsynets formål og tilrettelæggelse

Formål

Formålet med lufthavnstilsynet er at forhindre og forebygge, at der bliver udbetalt forsørgelsesydelse af en a-kasse eller en kommune til borgere, der ikke har ret til ydelserne, fordi de har opholdt sig i udlandet i en periode.

Med § 91 b i lov om arbejdsløshedsforsikring m.v., som trådte i kraft den 1. juli 2011, har Arbejdsmarkedsstyrelsen hjemmel til at føre tilsyn på offentlige steder, hvor der er en formodning om at antræffe personer, som har været udrejst af Danmark og i den periode uberettiget kan have modtaget offentlige forsørgelsesydelse.

Tilrettelæggelse

Arbejdsmarkedsstyrelsens kontrolaktioner er tilrettelagt som stikprøvekontroller ved borgeres indrejse til Danmark. En rejsende, der bliver kontrolleret i forbindelse med tilsynet, skal dokumentere navn, adresse og cpr-nummer efter anmodning. Kontrollen sker ved opslag i Indkomstregistret.

Arbejdsmarkedsstyrelsen deltager sammen med SKAT i kontroller i toldfilteret efter bagageområdet. Der er tale om kontrol af rejsende fra lande både indenfor og udenfor Schengen-landene. Her bliver rejsende, som SKAT har udtaget til kontrol, også kontrolleret i forhold til Arbejdsmarkedsstyrelsens lufthavnstilsyn.

Videre deltager Arbejdsmarkedsstyrelsen, når SKAT ca. 1 gang om måneden gennemfører større toldaktioner. Det kan bl.a. ske ved håndbagagekontrol i told øst, der håndterer rejsende, der kommer fra lande udenfor Schengen.

Derudover deltager Arbejdsmarkedsstyrelsen, når SKAT i samarbejde med politiet ca. 1 gang om året gennemfører en total kontrol på et enkelt fly.

Hvis Arbejdsmarkedsstyrelsen i forbindelse med en kontrolaktion får en formodning om, at en person under ophold i udlandet har modtaget en ydelse uberettiget, kan styrelsen uden retskendelse sikre sig kopi af personens pas og rejsedokumenter. Disse sendes til borgerens a-kasse eller den kommune, som har udbetalt ydelsen, med en anmodning om, at der i den konkrete sag træffes afgørelse om den pågældendes ret til ydelsen.

Det sker, at SKAT, som led i sit sædvanlige arbejde, og uden at Arbejdsmarkedsstyrelsen deltager, stopper personer, som har været udrejst og i den forbindelse får en formodning om, at de pågældende kan have modtaget ydelser med urette under udrejsen. SKAT vil, efter underretning af personen, i de tilfælde sende oplysningen om, at den pågældende er stoppet i lufthavnen, til Arbejdsmarkedsstyrelsen til videre håndtering. Arbejdsmarkedsstyrelsen undersøger, om den pågældende modtager sociale ydelser og sender oplysningen til a-kassen eller kommunen til videre behandling.

Lufthavnstilsynets økonomiske rammer

I forbindelse med indgåelse af finanslovsaftalen den 7. november 2010 blev der afsat en samlet bevilling på 20,2 mio. kr. til kontrolindsatsen mod socialt bedrageri.

Efter en ressortomlægning i 2011 er bevillingen delt mellem Beskæftigelsesministeriet og Socialministeriet, således at der på Arbejdsmarkedsstyrelsens konto §17.41.01 er afsat 3,3 mio. kr. i 2011, 3,2 mio. kr. i 2012 og 2,0 mio. kr. i hhv. 2013 og 2014. Følgende fremgår således af anmærkningsteksten til Arbejdsmarkedsstyrelsens konto §17.41.01 på FL13:

”Som led i finanslovsaftalen for 2011 er der indgået aftale om en styrket indsats mod socialt bedrageri. Med aftalen forbedres kontrollen med ydelser ved ophold i udlandet, dobbeltforsørgelse og sort arbejde. Endvidere styrkes koordineringen af indsatsen mod misbrug af fx dagpenge, kontanthjælp og efterløn i udsatte boligområder, og der etableres særlige kontrolteams i udlandet. Samtidigt øges lufthavnstilsynet i Kastrup Lufthavn og kontrollen udbredes til flere lufthavne og grænseovergange. Som følge heraf er der afsat 3,3 mio. kr. i 2011, 3,2 mio. kr. i 2012 og 2 mio.kr. årligt i 2013 og 2014.”

Bevillingen anvendes til opgaver i relation til indsatsen mod socialt bedrageri, jf. finanslovsaftalen, herunder bl.a. lufthavnstilsynet og sagsbehandling relateret hertil.

Lufthavnstilsynet i 2011, 2012 og 2013

Antallet af tilsyn i såvel Kastrup Lufthavn som andre lufthavne og grænseovergange er i tabellen nedenfor fordelt kvartalsvist på de enkelte år:

Antallet af lufthavnstilsyn fordelt på kvartaler

År/kvartal	2011	2012	2013
1. kvartal	9 tilsyn	5 tilsyn	2 tilsyn
2. kvartal	4 tilsyn	3 tilsyn	2 tilsyn
3. kvartal	11 tilsyn	1 tilsyn	2 tilsyn
4. kvartal	12 tilsyn	2 tilsyn	21 tilsyn
I alt	36 tilsyn	11 tilsyn	27 tilsyn

Særligt vedr. lufthavnstilsynet i 2011

Der blev i 2011 gennemført i alt 36 aktioner i regi af lufthavnstilsynet. De 28 aktioner blev gennemført i Kastrup Lufthavn, mens 8 aktioner blev gennemført ved andre grænseovergange, nemlig Rødby, Gedser og grænsen til Padborg.

Særligt vedr. lufthavnstilsynet i 2012

I 2012 gennemførte Arbejdsmarkedsstyrelsen 11 kontrolaktioner. Arbejdsmarkedsstyrelsen var ikke opmærksom på målsætningen om gennemførelsen af minimum 25 kontrolaktioner årligt ved sin tilrettelæggelse af tilsynene i 2012. Ved en fejl ligger antallet af kontrolaktioner i 2012 således under målsætningen.

Arbejdsmarkedsstyrelsen beklager, at styrelsen i 2012 ikke har tilrettelagt og gennemført lufthavnstilsynet i overensstemmelse med målsætningen i aftalen.

Alle aktionerne i 2012 blev gennemført i Kastrup Lufthavn. Dette var også en fejl i forhold til målsætningen i aftalen. Arbejdsmarkedsstyrelsen beklager, at styrelsen i 2012 heller ikke i forhold til aktioner i andre lufthavne og grænseovergange har levet op til målsætningen i aftalen.

Særligt vedr. lufthavnstilsynet i 2013

I perioden 1. januar 2013 til 1. oktober 2013 er der gennemført 6 kontrolaktioner – alle i Kastrup Lufthavn. Efter at Arbejdsmarkedsstyrelsen i september måned blev opmærksom på målsætningen om minimum 25 kontrolaktioner årligt i Kastrup Lufthavn og i andre lufthavne og grænseovergange, har styrelsen planlagt og gennemført en række yderligere kontrolaktioner. Der er således blevet gennemført i alt 27 kontrolaktioner i lufthavnstilsynet i 2013. Heraf 22 i Kastrup Lufthavn, 3 i Billund Lufthavn, 1 ved Rødby færgehavn og 1 ved Gedser færgehavn.

Målsætningen om at gennemføre minimum 25 kontrolaktioner og at gennemføre kontrolaktioner ved andre lufthavne og grænseovergange er dermed opfyldt i 2013.

Lufthavnstilsynets resultater 2011, 2012 og 2013

Af tabellen nedenfor fremgår resultaterne for lufthavnstilsynet i hhv. 2011, 2012 og for 1. halvår af 2013.

Tabellen viser antallet af gennemførte kontrolaktioner i regi af lufthavnstilsynet, antal oprettede sager om borgere der formodes at have været udrejst, mens de uberettiget har modtaget ydelser, og antal indberetninger modtaget fra SKAT. Derudover fremgår også det samlede tilbagebetalingsbeløb og det gennemsnitlige beløb, der er blevet krævet tilbagebetalt af borgere på baggrund af lufthavnstilsynet og indberetningerne fra SKAT.

Tilbagebetalingsbeløbene fremkommer som resultatet af kommunernes og a-kassernes sagsbehandling af de enkelte sager i forhold til den enkelte borger.

	2011	2012	1. halvår 2013
Antal kontroller i regi af lufthavnstilsynet	36	11	4
Antal oprettede sager under kontrol	380	110	55
Antal indberetninger fra SKAT	519	438	154
Samlet tilbagebetalingsbeløb, mio. kr.	5,4	4,0	1,7
Gennemsnitlig tilbagebetalingsbeløb pr. sag, kr.	6.007	7.299	8.134

Afrapportering af lufthavnstilsynet

Arbejdsmarkedsstyrelsen afgiver to gange om året rapport om status på tilsynet med a-kasser og kommuner i statusrapporter til Tilsynsrådet. I den forbindelse afrapporterer styrelsen også om gennemførelsen af lufthavnstilsynet. Tilsynsrådet behandler rapporterne og sender dem til beskæftigelsesministeren med eventuelle bemærkninger og anbefalinger. Rapporterne sendes herefter til Beskæftigelsesudvalget med en kopi af brevet fra Tilsynsrådet og en kopi af beskæftigelsesministerens svar til Tilsynsrådet.